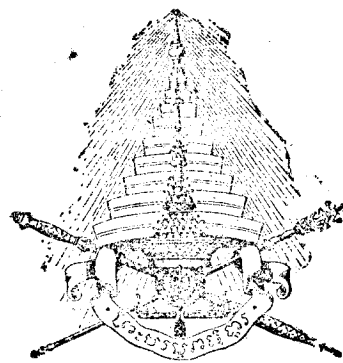

เล่ม ๑๕ แผ่นที่ ๕๑ วันที่ ๑๙ มีนาคม วันโกสอินทร์ ศก ๑๑๗ หน้า ๕๕๔

สารบัญ

โรงพิมพ์บำรุงกุศล	พระราชบัญญัติระเบียบบรรดาศักดิ์	หน้า ๕๕๔
	พระราชพิธีศรีสังฆานกาล	แต่ตั้งของ
	มนตรี	หน้า ๕๕๖
	พระราชนานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า ๕๕๗
	พระราชนานสัญญาบัตร	หน้า ๕๕๘
	พระราชนานเหรียญปราบฮ่อ	หน้า ๕๕๘
	พระราชนานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ที่ประเทศ
ยุโรป		หน้า ๕๕๘
ประกาศกระทรวงโยธาธิการ		หน้า ๕๖๐

พระราชบัญญัติระเบียบบรรดาศักดิ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราช
 โองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ตั้งว่า บรรดาศักดิ์
 ข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน ตามธรรมเนียม
 กรมศักดิ์เดิม ยังหาได้มีระเบียบเทียบเคียง
 กันเป็นยุติไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบรรดาศักดิ์ไว้

เพื่อจะได้ เป็น ระเบียบ เรียบ ร้อย ใน ที่ เค้า แต่ ใน ราชการ อย่าง อื่น ๆ ดั่ง นี้

มาตรา ๑ บรรดาศักดิ์ ข้าราชการ ฝ่าย พด เรือน ให้ มี ระเบียบ เป็น ลำดับ กัน แต่ เทียบ ตรง กับ บรรดาศักดิ์ ข้าราชการ ฝ่าย ทหาร ดัง นี้ คือ

- ชั้นที่ ๑ เด่มอ ด้วย นายพด
- เอก ๑ เฒ่าบดี้
- ๒ พระเจ้า ประเทศ ราช
- โท ๑ เจ้า พระยา เทศาภิบาล
- ๒ เจ้า พระยา สุต คำน
- ๓ เจ้า พระยา นอก จาก เฒ่าบดี้
- ตรี ๑ พระยา รอง เฒ่าบดี้ ท, จ,
- ๒ พระยา จางวาง ท, จ,
- ๓ พระยา เทศาภิบาล
- ๔ เจ้า ประเทศราช
- ๕ พระยา สุต คำน
- ชั้นที่ ๒ เด่มอ ด้วย นายพัน
- เอก ๑ พระยา ท, จ,
- ๒ พระยา จางวาง
- ๓ พระยา ว่า ราชการ เมือง ท, จ,
- ๔ เจ้า อุปราช
- ๕ พระยา ประเทศราช
- ๖ พระยา รាយ มุตา
- โท ๑ พระยา เจ้ากรม
- ๒ พระเจ้า กรม
- ๓ ผู้ว่า ราชการ เมือง
- ๔ เจ้า ราชวงษ์
- ๕ พระยา อุปราช เมือง ประเทศ ราช
- ๖ พระ รាយ มุตา
- ตรี ๑ พระ ปลัด กรม
- ๒ หลวง เจ้ากรม
- ๓ ผู้ช่วย เทศาภิบาล
- ๔ เจ้า บุรีรัตน

- ๕ เจ้า ราช บุตร
 - ๖ พระยา ราชวงษ์ เมือง ประเทศ ราช
 - ๗ พระผู้ช่วย ราชการ เมือง ประเทศ ราช
 - ชั้นที่ ๓ เด่มอ ด้วย นาย ร้อย
 - เอก ๑ หลวง ปลัด กรม
 - ๒ ปลัด เมือง
 - ๓ ขกรบัตร์ เมือง
 - ๔ เจ้า มี สัญญา บัตร์ รอง เจ้า ราช บุตร
 - ๕ พระยา บุรีรัตน เมือง ประเทศ ราช
 - ๖ พระยา ราช บุตร
 - ๗ ผู้ว่า ราชการ เมือง ชั้น
 - ๘ หลวง ผู้ช่วย ว่า ราชการ เมือง ประเทศ ราช
 - โท ๑ ผู้ช่วย ใน กระทรวง แด กรม
 - ๒ ผู้ช่วย ราชการ เมือง
 - ๓ ผู้ตรวจ การ ใน กอง เทศาภิบาล
 - ๔ นายอำเภอ (ตาม พระราชบัญญัติ ปกครอง ท้อง ที่)
 - ๕ พระยา เค้า สำน
 - ๖ ตาโต๊ะ
 - ตรี ๑ นาย เหว
 - ๒ หลวง กรมการ
 - ๓ ปลัด เมือง ชั้น
 - ๔ พ่อ เมือง
 - ๕ บัง อุด
- มาตรา ๒ คือ ข้าราชการ ที่ ได้ รับ พระ ราช ทาน สัญญา บัตร์ แล้ว จึง ให้ มี บรรดาศักดิ์ เข้า ใน ระเบียบ ตาม พระราช บัญญัติ นี้
- มาตรา ๓ เมื่อ ข้าราชการ ซึ่ง มี บรรดาศักดิ์ ชั้น เดียว กัน จะ ต้อง เรียง ลำดับ กัน ให้ กำหนด โดย ดัชนี ดัง นี้ คือ
- อย่าง ที่ ๑ ผู้ซึ่ง ได้ ว่า กต่าง หรือ เป็น เจ้า นำ ที่ ใน ท้อง ที่ เป็น ใหญ่ กว่า ผู้ มี บรรดาศักดิ์

ชั้นเดียวกัน ซึ่งมาแต่ที่อื่น มีตัวอย่าง ดัง
เช่น ผู้ว่าราชการ เมือง บรรดาศักดิ์ ชั้นเดียวกัน
หลายคน พร้อมกัน อยู่ใน เมืองใด เมื่อเรียงลำดับ
ผู้ว่าราชการ เมือง นั้น ย่อม เป็น ใหญ่กว่า ผู้ว่า
ราชการ เมืองอื่น เพราะเหตุที่เป็น ผู้ว่าราชการ
ท้องที่อื่นนั้น ถ้าหากว่าลำดับ โดย อย่างที่ ๑
ยังไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไป โดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๒ ข้าราชการ มี บรรดาศักดิ์ เด่มอกัน
แต่ยศ ต่างกัน ให้ผู้มี ยศ สูง เป็น ใหญ่กว่า
ผู้มี ยศ ต่ำ ตัวอย่าง ดัง ผู้มี บรรดาศักดิ์
เป็น ชั้นเจ้า กรม ผู้หนึ่ง เป็น พระยา แต่ผู้หนึ่ง
เป็น พระ ให้พระยาเป็น ใหญ่กว่า พระ ถ้ากำหนด
ใน อย่างนี้ ไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไป โดย
นัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๓ ข้าราชการ ฝ่ายทหาร เป็น ใหญ่กว่า
ฝ่ายพลเรือน ใน บรรดาศักดิ์ ชั้นเดียวกัน มี ตัว
อย่าง ดัง ในเมืองหนึ่ง มี ผู้บัญชาการ ทหาร
บรรดาศักดิ์ ชั้น นายพันโท แต่ ผู้ว่าราชการ
เมืองนั้น ก็มี บรรดาศักดิ์ ชั้นที่ ๒ โท คือเด่มอก
ด้วย พันโท นั้น ผู้บัญชาการ ทหาร ย่อม เป็น
ใหญ่กว่า ผู้ว่าราชการ เมือง เพราะ เป็น ผู้ว่า
กล่าว ท้องที่เดียวกัน แต่ผู้หนึ่ง เป็น ข้าราชการ
ฝ่ายทหาร ถ้าหากว่ากำหนด โดย อย่างที่ ๓
ไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไป โดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๔ ข้าราชการ บรรดาศักดิ์ เด่มอกัน
ให้ ข้าราชการ ที่ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง ราช อิศริ
ยาภรณ์ ชั้น สูง เป็น ใหญ่กว่า ข้าราชการ ที่ ได้
รับ พระราชทาน เครื่อง ราช อิศริยาภรณ์ ชั้น ต่ำ มี
ตัว อย่าง ดัง เจ้า กรม มี ยศ เป็น พระยา เหมือนกัน
ทั้ง ๒ คน คนหนึ่ง ได้รับ พระราชทาน เครื่อง
ราช อิศริยาภรณ์ ชั้นที่ ๓ คนหนึ่ง ได้รับ พระ
ราชทาน ชั้นที่ ๔ ให้ผู้ที่ ได้รับ พระราชทาน เครื่อง
ราช อิศริยาภรณ์ ชั้นที่ ๓ เป็น ใหญ่กว่า ผู้ที่ได้

รับ พระราชทาน ชั้นที่ ๔ ถ้ากำหนด โดยนัยนี้
ไม่ยุติ ให้กำหนดต่อไป โดยนัยนี้ คือ

อย่าง ที่ ๕ ข้าราชการ บรรดาศักดิ์ เด่มอกัน
ให้ผู้ ได้รับ พระราชทาน ตัญญาบัตร ชั้น นั้น ก่อน
เป็น ใหญ่กว่าผู้ที่ ได้รับ พระราชทาน ที่ หลั

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๗ เป็น วันที่ ๑๖๐๘๒ ในรัชกาล บัณฑิตยบันนี้

พระราชพิธี ครีวตั้งบ้านกาล
แด่ตั้งองค์มนตรี

วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๗
เจ้าพนักงาน ได้จัดการ ที่ พระอุโบสถ วัดพระ
ศรีรัตนศาสดาราม เหมือนอย่าง ทุกปีมา

เวลา ๑ ทุ่ม พระบาท ส้มเต๋จ พระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนิน ถัดจาก ประพาศสวน ตูตติ
มา ประทับ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงจุด
เทียน นมัสการ แด่ ทรง คี่ง แล้ว หลวง ประสิทธิ์
อักษร สำนักร กรมพระวาลักษณ์ อ่าน ประกาศ
จบแล้ว พระสังฆ ๓๗ รูป มี พระเจ้าน้องยาเธอ
กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส เป็น ประธาน เจริญ
พระพุทธมนต์ แล้วพระบาท ส้มเต๋จ พระเจ้าอยู่หัว
เสด็จ พระราช ดำเนิน ถัดจาก วัด พระศรี รัตน
ศาสดาราม ขึ้น ทาง พระที่นั่ง อมรินทร์ วิจิฉัย
เมื่อ พระสังฆ เจริญ พระพุทธมนต์ จบแล้ว พราหมณ์
อ่าน คุษฎี คำฉันท์ สรรพวิญ พระมหามณเฑียร
ปฏิมากร ราชบัณฑิตย ทำ การ อธิษฐานนำ พระ
พิพัฒน์ สัตยา สืบ ไป

วันที่ ๑๔ มีนาคม พระสังฆ ๓๗ รูป นั้น ได้
มาพร้อมกัน ณ พระอุโบสถ วัดพระศรี รัตน
ศาสดาราม

เวลา บ่าย ๒ โมง ๓๐ นาที พระบาท ส้มเต๋จ
พระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก ทาง พระทวาร กวาง